

II. TEISĖSAUGOS PAREIGŪNŲ FIZINIS UGDYMAS

ATRANKOS Į MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETO POLICIJOS FAKULTETĄ PAGAL FIZINĮ PARENGTUMĄ ASPEKTAI

Aurelija Morkūnienė

Mykolo Romerio Universiteto Kauno policijos fakulteto Specialaus fizinio rengimo katedra
V. Putvinskio g. 70, LT-44211 Kaunas -ACP
Telefonas 37 303652
Elektroninis paštas aurelijamo@one.lt; sfrk@ltukf.lt

Pateikta 2004 m. gruodžio 5 d.

Parengta spausdinti 2004 m. gruodžio 18 d.

Pagrindinės sąvokos: atranka, fizinis parengtumas, profesinis tinkamumas, testas.

S a n t r a u k a

Nepakankamai gero bendro fizinio pasirengimo įvertinimo įvadinių studijų metu sulaukia apie 45–50 proc. testuojamųjų. Ryškus rezultatų gerėjimas po pirmojo semestro rodo, kad dauguma įstojusiujų nesiruošė studijoms. Tai nulemia ir motyvacijos stoka, ir būsimos profesijos specifikos nesuvokimas. Vertinant vyrų ir moterų fizinį pasirengimą, matomos moterų fizinio pasirengimo lygio mažėjimo tendencijos. Atrankos reikalavimų pagal įsakymą Nr. IV-282 neįvykdytų beveik 65 proc. ($p < 0,05$) pirmo kurso studentų: 35 proc. vyrų ir 68 iš 71 testuotos būsimosios policininkės (96 proc.). Į MRU Kauno policijos fakultetą įstoja ir fiziniu pasirengimu, ir antropometriniiais duomenimis iš abiturientų neišsiskiriantys asmenys. Dabartinės policijos personalo atrankos principai Lietuvoje netinkamai skatina gerinti savo fizinį pasirengimą.

Įžanga

Šiuo metu norint tapti MRU Kauno policijos fakulteto studentu, nereikia laikyti jokio konkursinio egzamino, lemiančio studijuojančiųjų kontingento, pasirinkusių tikrai neeilinę profesiją, ypatumus. **Problema:** ar šiuolaikinėje policijoje vis dar svarbus pareigūno fizinis pasirengimas ir fizinis išsivystymas? Kol nėra pirminės specializacijos, gal nereikalinga ir atranka? Tačiau ar griežtesnės atrankos nebuvimas nesukuria tam tikrų socialinių problemų (ribotas darbo vietų skaičius, visuomenės požiūris į policiją kaip į paslaugos teikėją, etc.)?

Nuolat kintanti ir dinamiška aplinka, negailestingai kylanti gyvenimo tempo kreivė formuoja vis didesnius reikalavimus norintiesiems neatsilikti ir būti aktyviems visuomenės nariams. Kita vertus, vis daugiau apimanti informacinių technologijų sritis, tobulėjantys ginklai, ryšio priemonių įvairovė ir galingumas lyg ir turėtų apriboti žmogiškojo faktoriaus įtaką, apibrėžti jo išteklių veiklos sritį. Valstybė, šiuo atveju kaip suinteresuotoji šalis, turėtų ieškoti tų,

kurie kuo geriau gebės atlikti jiems patikėtas visuomenės narių (valstybės piliečių) pareigas. Vykdoma stojančiųjų į profesinio kryptingumo aukštąsias mokyklas atranka, t. y. „pedagoginių veiksmų visuma, kai pagal nustatytus kriterijus iš visumos išskiriamos optimalios priemonės kuriam nors tikslui pasiekti. Atrenkant vadovaujamosi specialiais metodais, kuriais geriausiai išskiriami objektų ar subjektų požymiai pagal teorinius ar praktinius kriterijus“ [1, p. 19]. Ir sporto specialistai, ir pedagogai, kitų sričių atstovai profesionalai vartoja terminą „*tinkamumas*“, kuris trumpai apibūdinamas kaip „vertinamo objekto atitikimas keliamiems reikalavimams; profesinį tinkamumą nustato visas diagnostinių procedūrų kompleksas“ [2, p. 242]. Koks turėtų būti žmogus, kad būtų tinkamas dirbti policijoje? Literatūroje nagrinėtos būsimųjų policijos pareigūnų psichologinės savybės, galinčios daryti įtaką jų profesinės veiklos rezultatams (Stasiulevičius R., 1998; Kasiulis J., 2001; Morkūnienė A, Štarevičius E., 2002; Vitkauskas K., 2002 ir kt.). Įvairiais rakursais nagrinėtas ir būsimųjų policijos pareigūnų fizinis pasirengimas (Bartulis V., Povilionytė A., 1998; Muliarčikas A., 2002, 2003; Janušauskas A. 2002, 2003; Čigrinas V, 2003; Morkūnienė 2002, 2003 ir kt.). Surinkti ir apibendrinti autorių duomenys patvirtina aksiomą – aktyvi fizinė veikla (dirbtinis fizinių galių skatinimas), bendras žmogaus fizinės būklės lygis tiesiogiai teigiamai daro įtaką gyvenimo kokybei, profesinės veiklos realizavimui, žmogaus socialinio statuso įtvirtinimui. Autorių, nagrinėjusių Lietuvos moksleivių fizinio pajėgumo kitimą (Volbekienė V., Kavaliauskas S., 2002, 2003) ir vertinančių vyresnių klasių moksleivių fizinį aktyvumą skatinančius veiksnius (Grinienė E., Dudonienė V., 2003), rezultatai išryškina tam tikras neigiamas tendencijas. Nustatyta anksčiau, dažniausiai iki 16 metų, ir berniukų, ir mergaičių fizinio pajėgumo rodiklių stabilizacija. Pažymėtinas ir moksleivių abejingas arba neigiamas požiūris į kūno kultūros pamokas, kurias visada lankė tik apie 57 proc. respondentų. Dar vienas iškalbingas faktas – šias pamokas vaikinių lankė du kartus daugiau nei merginų [3, p. 39; 43].

Labai svarbi profesinės atrankos sąlyga yra ta, kad „naujo profesinio mokymo kontingento tinkamumo atranka vyksta per konkursinius egzaminus“ [2, p. 242]. Yra labai aiškiai apibrėžta, kokiomis savybėmis bei talentais turi pasižymėti norintysis tapti muzikantu, kokios savybės bei sportiniai rezultatai leis studijuoti sporto srities mokslus. Savo tinkamumą turi įrodyti norintieji dainuoti, piešti, konstruoti ir t. t. Niekas nediskutuoja ir neprotestuoja prieš labai sudėtingą, psichinių, valinių, fizinių pastangų reikalaujančią atranką į Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademiją. Sukūrus kompleksinę atrankos kriterijų visumą – tinkamumo tarnybai policijoje charakteristikas – būtų sudaryta prielaida sumažinti atsitiktinių žmonių skaičių policijoje, dar pagerėtų profesinio rengimo efektyvumas bei kokybė.

Tyrimo tikslas – įvertinti MRU Kauno policijos fakulteto pirmo kurso studentų bendrą fizinį pasirengimą atrankos aspektu.

Tikslui pasiekti taikyti mokslinio tyrimo metodai (literatūros šaltinių analizė; testavimas; antropometrinių matmenų (ūgis, kūno masė) matavimas; matematinė statistika). MRU Kauno policijos fakulteto studentų fizinis pasirengimas įvertintas patvirtintais testais (bėgimas (100 m (s); 2000 m (moterys) ir 3000 m (vyrai) (min); prisitraukimai prie skersinio (vyrai) (kartai); rankų lenkimas – tiesimas atremtyje į grindis (moterys) (kartai); kojų kėlimas prie skersinio (vyrai) (N/30 s); „sėstis ir gultis“ (moterys) (N/30s); šuolis į tolį iš vietos (cm).

Apibendrinami 741 studento (391 vyro ir 350 moterų) rezultatai 2000–2004 metais. Antropometriniai matavimai atlikti 156 studentams (76 moterims ir 80 vyry).

Tyrimo rezultatai

Ar sunku dirbti policijoje policininku? Kad tai vieni niekai, mano beveik pusė kiekvienais metais tapusiųjų MRU KPF studentais. Nepakankamai gero bendro fizinio pasirengimo įvertinimo įvadinių studijų metu sulaukia apie 45–50 proc. testuojamųjų. Apibendrinus rezultatus nuo 2000 metų, galima išskirti keletą tendencijų (1 pav.). Nors matomas gana ryškus bendro fizinio pasirengimo pagerėjimas įvertinus pirmojo semestro rezultatus (vidutiniš-

kai nuo 4,5 balo įvadinių studijų metu iki 6,19 balo po pirmojo semestro), tai leidžia atsirasti tam tikroms prielaidoms. Pirmiausia ryškus rezultatų gerėjimas rodo, kad dauguma įstoju-sių nesiruošė studijoms arba tokius rezultatus nulėmė motyvacijos stoka bei būsimos profesijos specifikos suvokimo nebuvimas. Galima pažymėti ir tai, kad dėstytojams sudė-tinga (o kartais ir pavojinga) pateikti kovinių imtynių veiksmų pagrindus bei išugdyti minima-lius specialiųjų policininko veiksmų įgūdžius. Gana geras fizinis pasirengimas nulemia ir ge-resnį darbingumą, ir judesių koordinacijos kokybę.

Vertinant vyrų ir moterų fizinį pasirengimą, matomos moterų fizinio pasirengimo lygio mažėjimo tendencijos (2 pav.). Moterų rezultatų standartinis nuokrypis nuo imties vidurkio yra mažesnis nei vyrų (atitinkamai 1,91 ir 2,69). Tai rodo, kad didesnės dalies panorusiųjų tapti policijos pareigūnėmis fizinio pasirengimo rezultatai įvadinių studijų metu vis dar lieka už įvertinimo teigiamu balu ribos. Kyla natūralus klausimas: gal tapti policijos pareigūnėmis kiekvienais metais nori vis daugiau tų merginų, kurios vidurinėje mokykloje nelankė kūno kultūros pamokų? 2003 m. liepos 18 d. buvo patvirtintas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakymas Nr. IV-282 „Dėl bendro fizinio pasirengimo reikalavimų asmenims, pre-tenduojantiems į vidaus tarnybą, nustatymo“ [4]. Palyginti įvadinių studijų metu 2003 metais gauti rezultatai (147 studentų – 71 moters ir 76 vyrų) su šiame įsakyme pateikiamais bendro fizinio pasirengimo reikalavimais (minimali taškų suma – 29 (pagal amžiaus grupę). Atrankos reikalavimų pagal šį įsakymą neįvykdytų 35 proc. ($p < 0,05$) vyrų, kurie surinko 25 ir mažiau taškų. 8 testuotieji gavo 25–28 taškus. 38 studentai (vyrai) surinko 29 ir daugiau taškų. Vidu-tiniškai vyrai surinktų 28,63 taško, o pretenduojančios į vidaus tarnybą pirmakursės – 16,7 taško. Surinktų 25 ir mažiau taškų, t. y. neįvykdytų reikalavimų, 68 iš 71 testuotos būsimo-sios policininkės (96 proc.). Viena studentė gavo 26 taškus, o dvi studentės gerokai viršijo numatytą reikalingų taškų ribą (atitinkamai 35 ir 43 taškai). Galima pabrėžti ir tai, kad 17 ir mažiau taškų surinko 43 studentės (beveik 61 proc.) ($p < 0,01$). Apibendrinant galima teigti, kad šiuo metu bendro fizinio pasirengimo reikalavimų neįvykdytų beveik 65 proc. ($p < 0,05$) pirmo kurso studentų, savo ateitį galvojančių susieti su policija. Šiuose rezultatuose galima įžvelgti ir motyvacijos bei sveikos gyvensenos įgūdžių trūkumą.

Staigosios jėgos vertinimas

Apibendrintus atskirų rungčių rezultatus galima palyginti su 2002 metais Lietuvoje at-likto 5–12 klasių moksleivių EUROFITO fizinio pajėgumo kai kurių testų rodiklių statistine in-terpretacija [5]. Šuolio į tolį iš vietos rezultatai (3 pav.) yra santykinai stabilūs. Tarp vyrų re-zultatų statistiškai patikimas skirtumas ($p < 0,05$) nustatytas tik 2000 ir 2002 metais. Tarp moterų rezultatų išsiskiria 2001 metai. Šis rezultatas statistiškai patikimai didesnis nei 2000 ir 2002 metų rezultatai. Lyginant 12 klasės moksleivių ir pirmakursių studentų rezultatus ga-lima teigti, kad pastarųjų rezultatai geresni. Studentų rezultatų variabilumas (požymio reikšmių kintamumas) yra mažesnis (standartinis nuokrypis yra 16,75, moksleivių – 18,52, variacijos koeficientai – maži, atitinkamai 9,12 proc. ir 10,9 proc.). Skirtumai studentų (vyrų) bei 12 klasių moksleivių rezultatų yra ne tokie ryškūs. Nors studentų rezultatų vidurkis yra šiek tiek didesnis nei moksleivių (atitinkamai 237 cm ir 232 cm), tačiau abiturientų rezultatai yra mažiau išsibarstę, artimesni vidurkiui. Studentų rezultatų standartinis nuokrypis – 22,32, variacijos koeficientas – 9,4 proc., moksleivių rezultatų variabilumo atitinkami rodikliai šiek tiek mažesni: $\delta = 20,96$ ir $V = 9,0$ proc.

Liemens jėgos vertinimas

Buvo palyginti studentų ir abiturientų fizinio pajėgumo raumenų ištvėmės kompo-nentą atspindinčios liemens jėgos rezultatai (4 pav.). Nors 2003 metais į Kauno policijos fa-kultetą įstoju-sių merginų rezultatų vidurkis (24,82) šiek tiek mažesnis nei abiturientų (25,32), rezultatų išsibarstymo rodikliai leidžia teigti, kad pirmakursių rezultatai yra stabilesni

($V=13,09$ proc.) nei moksleivių ($V=16,8$ proc.), nors ir vienu, ir kitų šio rodiklio variantų sklaidumas yra kiek didokas.

Studentų vyrų ir moterų liemens raumenų jėgos rodikliai (4 pav.) vertinami skirtingais testais, tačiau galima apibūdinti bendras tendencijas. Moterų mažiausias liemens raumenų jėgos rodiklio rezultatas nustatytas 2000 metais ($p<0,01$), tais metais nustatytas ir didelis variantų sklaidumas ($V=26,99$ proc.). Galima teigti, kad, nors šio požymio rezultatų vidurkis ir stabilizavosi, tačiau santykinai moterų liemens jėgos rodikliai gerėja. 2003 metų rezultatų rodiklių sklaidumas sumažėjo dvigubai – iki 13,09 proc. Kiek kitokia yra vyrų liemens jėgos rodiklių rezultatų dinamika. Nors statistiškai patikimas 2003 ir kitų metų rodiklių skirtumas nenustatytas ($p>0,005$), vertinant rezultatų sklaidumą galima teigti, kad šis vyrų raumenų jėgos komponentas sumažėjo (1 lentelė).

1 lentelė. Kai kurie statistiniai vyrų liemens jėgos rodikliai

Metai	2000	2001	2002	2003
Vidurkis	9,34	9,47	11,11	7,74
Variacijos koeficientas	42,45 proc.	51,78 proc.	36,24 proc.	58,43 proc.
Standartinis nuokrypis	3,97	4,9	4,03	4,5

Testas, kuriuo vertinama vyrų liemens raumenų jėga (kojų kėlimas prie skersinio (N/30s), vidurinėje mokykloje netaikomas, todėl neįprastas neatlikusiems karinės tarnybos. Tai gali būti viena iš santykinai žemų rezultatų priežasčių. Mokslininkų pateikti duomenys [5, p. 104] leidžia daryti prielaidą, kad abiturientų liemens jėgos rodikliai yra gana geri atliekant testą „sėstis – gultis“ (N/30 s).

Rankų (pečių juostos) dinaminės jėgos vertinimas

Statistiškai patikimo skirtumo nei vyrų prisitraukimų prie skersinio, nei moterų rankų lenkimo–tiesimo testų rezultatų nenustatyta (5 pav.). Šių rezultatų variacinio užmojo dydžiui bei variabilumui turi įtakos tai, kad ir vyrų, ir moterų testų metu užfiksuoti 0 rezultatai. 2003 metų moterų rankų lenkimo – tiesimo testo rezultatų vidurkis mažiausias, tačiau galima atkreipti dėmesį į sumažėjusį rezultatų išsibarstymą – $\delta=5,4$ (didžiausia $\delta=8,67$ nustatyta 2000 metais). Vyrų prisitraukimų prie skersinio 2003 metų rezultatų vidurkis nors ir šiek tiek sumažėjo, tačiau tais metais nustatytas ir mažiausias rezultatų išsibarstymas ($\delta=4,04$).

Greitumo vertinimas

Greitumas yra fizinio pajėgumo komponentas, susijęs su judėjimo rezultatais. Statistiškai reikšmingas vyrų 100 metrų bėgimo rezultatų skirtumas nenustatytas ($p>0,05$) (6 pav.). Rezultatų stabilumą patvirtina ir variacijos rodikliai (vidutinis nuokrypis yra apie 0,8 s, variantų sklaidumas mažas – 6,2 proc.). Moterų fizinio pajėgumo komponento greitumo rezultatai statistiškai patikimai pablogėjo ($p<0,05$). Moterų greitumo rezultatų vidutinis nuokrypis yra gana didelis (apie 1,11) palyginti su vyrų rezultatais, nors rezultatų sklaidumas – irgi mažas (apie 6,6 proc.).

Širdies ir kvėpavimo sistemos ištvermės vertinimas

Širdies ir kvėpavimo sistemos ištvermė – ir su sveikata, ir su judėjimo rezultatais susijęs fizinio pajėgumo požymis. Įvertinus šio fizinio pajėgumo komponento rezultatus, galima konstatuoti, kad būsimųjų policijos pareigūnų širdies ir kvėpavimo sistemos ištvermę atspindintys rezultatai mažėja (7 pav.). Tai yra dėsninga, nes Lietuvos abiturientų šie rodikliai mažėja [5]. Neigiama rezultatų kitimo tendencija labiau pastebima įvertinus vaikinių ištver-

mės testų duomenis. 1992 metais 17 metų (XI klasės) moksleivių širdies ir kvėpavimo sistemos ištvėrmės testo (20 m ištvėrmės bėgimas šaudykle) rezultatai įvertinti 8 balais (gerai). Tokio paties amžiaus 2002 metų moksleivių šis rodiklis įvertintas 5 balais (silpnai). Ne tik pablogėjo rezultatų vidurkiai, bet dvigubai (nuo 13 proc. 1992 metais iki 27,8 proc. 2002 metais) padidėjo rezultatų išsibarstymas. 2002 metais buvę vienuoliktokai 2003 metais tapo studentais. Jų rezultatai (7 pav.) statistiškai patikimai ($p < 0,05$) blogesni nei 2000 ir 2001 metais. Beveik minute padidėjo ir standartinis nuokrypis (nuo 00:01:20 2000 ir 2002 metais iki 00:02:08 2003 metais). Rezultatų sklaidumas nuo mažo (apie 10 proc.) padidėjo iki vidutinio ($V = 15,10$ proc.). Statistiškai reikšmingas ($p < 0,05$) pirmakursių studentų ištvėrmės testo rezultato pablogėjimas nustatytas 2003 metais. Šių merginų, 2002 metais buvusių vienuoliktokių, rezultatas yra dėsningas. Atlikus testus 2002 metais, vienuoliktokių širdies ir kvėpavimo sistemos ištvėrmė, kaip ir vaikinių, įvertinta 5 balais (silpnai). Moksleivių ištvėrmės rezultatai 1992 metais buvo geresni: įvertinimas – 7 balai. Tačiau studentų rezultatų sklaidumas visais reprezentuojamais metais (7 pav.) yra mažas (apie 10 proc.), stabilus ir standartinis nuokrypis (apie 00:01:05). Tai patvirtina neigiama rezultatų kitimo tendencija.

Antropometriniai matmenys

Pirminės specializacijos nebuvimas gali tapti svariu argumentu prieš vis dar bandančiuosius eskaluoti temą „policininkas turi būti ne mažesnio ūgio kaip...“. Besikeičiantis policijos vaidmuo formuoja kitas nuostatas nei tarpukario Lietuvoje, tačiau prieš tapdamas Policijos fakulteto studentu, kiekvienas (kiekviena) turėtų aiškiai suvokti ir pakankamai kritiškai įvertinti savo galimybes. Vertinant antropometrinius duomenis (2 lentelė), ne mažiau svarbūs tampa ir svorio rodiklis bei kūno masės indeksas (KMI). Nustatyta, kad policijos studijomis susidomėjo ir į MRU Kauno policijos fakultetą įstojo ir ūgiu, ir svoriu vidutinis (-ė) mokyklą baigęs (-si) buvęs (-si) abiturientas (-ė).

2 lentelė. Antropometrinių matmenų rodikliai

	Ūgis			Svoris			KMI		
	$\bar{X}$	δ	V (proc.)	$\bar{X}$	δ	V (proc.)	$\bar{X}$	δ	V (proc.)
Vyrai	1,82	0,056	3,08	76,89	8,92	11,6	23,1	2,27	9,85
Moterys	1,70	0,06	3,9	63,37	7,81	12,33	21,88	2,11	9,64
Moksleiviai	1,81	0,06	3,6	71,21	8,54	12,0			
Moksleivės	1,68	0,06	3,3	58,86	8,51	14,5			

Dabartiniame „šiuolaikinių technologijų pasaulyje, modernios policijos veiklos teritorijoje, kur prioritetas teikiamas žmogaus teisėms ir gebėjimams“ [6, p. 103], kai kalbama apie šiuolaikinės policijos personalo atrankos principus, antrame plane atsидuria paslaugos gavėjo – eilinio piliečio (piliėtės) – teisė į kokybišką ir laiku teikiamą paslaugą.

Išvados

1. MRU Kauno policijos fakulteto studentų fizinis pasirengimas įvadinių studijų metu yra žemas. Tai gali būti nulemta kelių priežasčių. Viena iš jų – vidurinėse mokyklose per mažai dėmesio skiriama moksleivių optimaliam fiziniam pasirengimui, galimybėms ir savarankiškomis pastangoms jį išlaikyti. Kita – dabartinės policijos personalo atrankos principai Lietuvoje nepakankamai skatina gerinti savo fizinį pasirengimą. Įvertinus gautus rezultatus, nors ir netiesiogiai, galima spręsti apie būsimųjų policijos pareigūnų neigiamą pradinį požiūrį į fizinį pasirengimą, savęs vertinimo neadekvatumą bei pasirinktos profesijos abstraktų suvokimą.

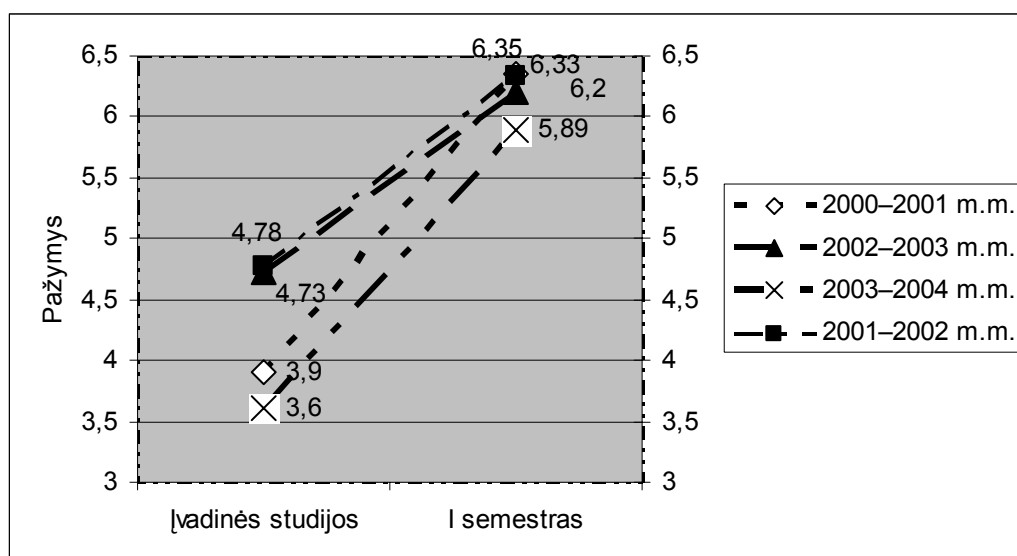
2. Testai yra fizinės būklės bei gyvenimo kokybės vertinimo įrankiai. Ir atrenkant į VRM sistemą, ir tarnybos vietoje testais turi būti vertinami ne sportiniai įgūdžiai, o bendrieji fizinio pajėgumo rodikliai. Norint įvertinti pareigūno bendrą fizinį pasirengimą, trijų testų [4] nepakanka, juo labiau, kad su amžiumi kai kurios fizinės ypatybės (pvz., greitumas) gan pastebimai kinta. Testai „100 m bėgimas“ ir „bėgimas šaudykle 10x10 m“ nėra tapatūs, jais vertinami skirtingi fizinio pajėgumo požymiai, todėl tikslinga į atranką įtraukti juos abu. Vykdamas atranką, tikslinga būtų įvertinti ir galūnės judesio greitį (pvz., testu „Tepingas“), staigiąją jėgą (šuoelis į tolį iš vietos) ir pan. Testavimą turėtų atlikti tam pasirengę specialistai.

3. Tikslinga sukurti ir taikyti būsimųjų policijos pareigūnų atrankos kriterijų visumą – tinkamumo tarnybai charakteristikas, kur fiziniam pasirengimui būtų numatyta konkreti vieta bei aiškiai suformuluotas jo reikšmingumo lygmuo. Tai turėtų sumažinti atsitiktinių asmenų priėmimo tikimybę ir leistų pretendams (pretendentėms) į policijos studijas objektyviau įvertinti savo galimybes. Jei fizinio pasirengimo reikšmingumo lygmuo būtų pakankamai svarus, tai sudarytų prielaidas daryti įtaką besirenkančiųjų policijos studijas kontingentui. Nesuformulavus aiškaus fizinio pasirengimo reikšmingumo lygmens, testavimas vertinant bendrą fizinį pasirengimą atlieka tik formalaus patikrinimo funkciją.

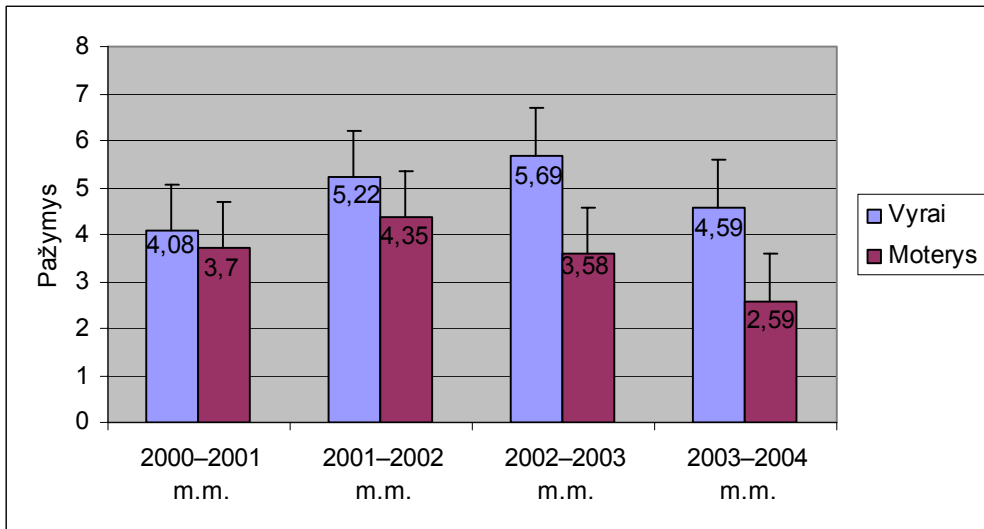

LITERATŪRA

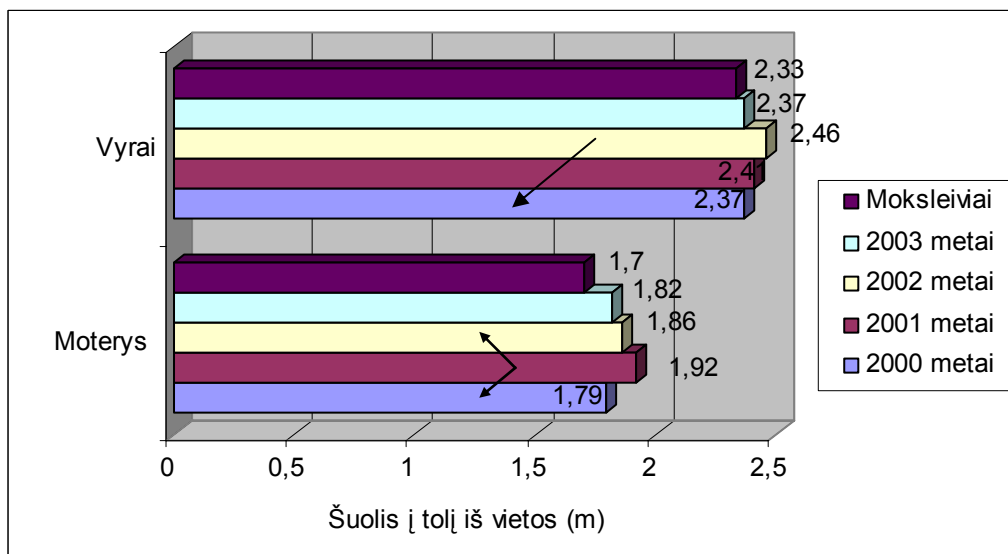
1. **Sporto** terminų žodynas / Parengė Stonkus S. – Kaunas, 1996.
2. **Jovaiša L.** Pedagogikos terminai. – Kaunas: Šviesa, 1993.
3. **Sporto** mokslas – realijos ir perspektyvos// Pranešimų tezės. – Kaunas, 2003.
4. **Lietuvos Respublikos** vidaus reikalų ministro įsakymas Nr. IV–282 dėl bendro fizinio pasirengimo reikalavimų asmenims, pretenduojantiems į vidaus tarnybą, nustatymo (2003 07 18).
5. **EUROFITAS.** Fizinio pajėgumo testai, metodika, Lietuvos moksleivių fizinio pajėgumo rezultatai / Sudarytojai Volbekienė V., Kavaliauskas S. – Vilnius, 2002.
6. **Smalskys V.** Policijos personalo atrankos ir rengimo politikos lyginamieji aspektai (Lenkijos pavyzdžiu) // Jurisprudencija. 2002. T. 36(28).

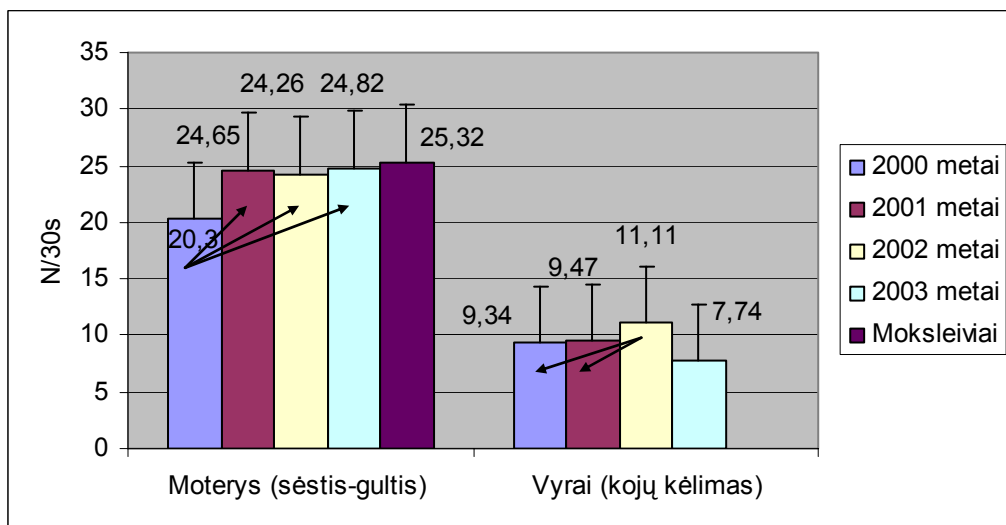
1 pav. Studentų fizinio pasirengimo įvertinimas

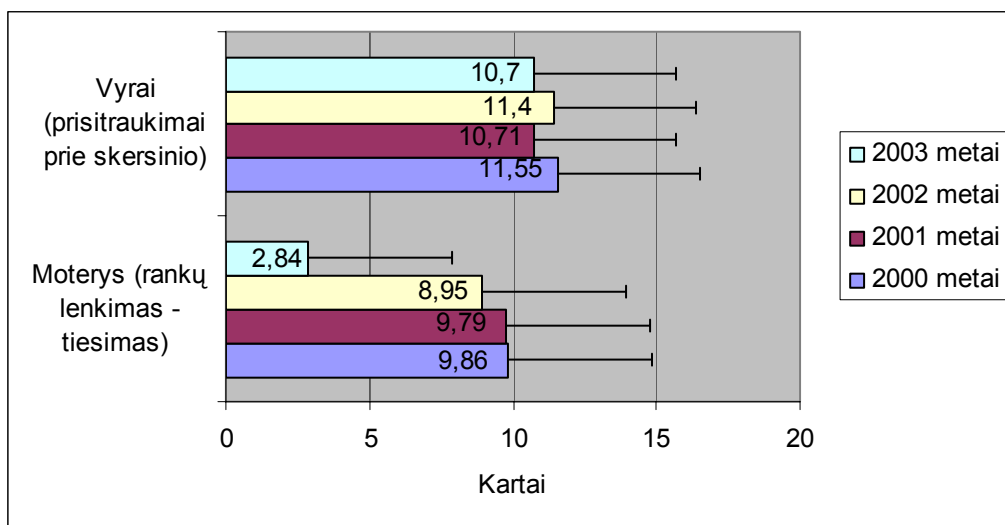
2 pav. Vyrų ir moterų fizinio pasirengimo įvertinimas įvadinių studijų metu

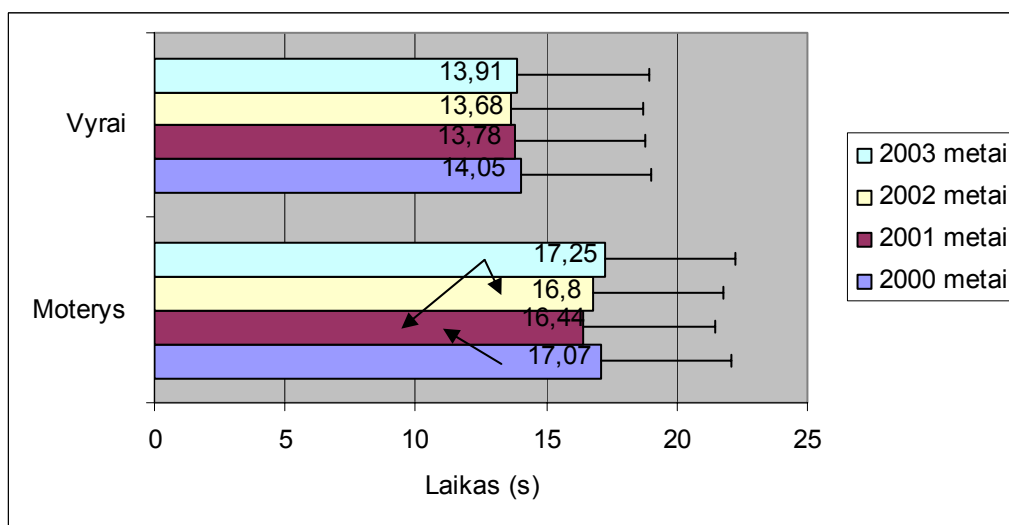
3 pav. Šuolio į tolį iš vietos rezultatai (m)

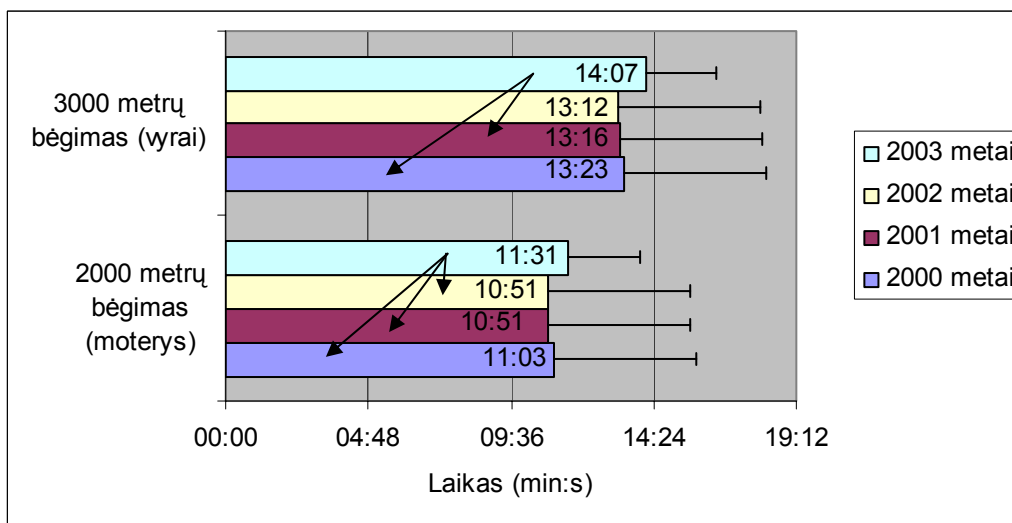
4 pav. Jėgos ir raumenų ištermės rodiklių rezultatai

5 pav. Jėgos ir raumenų ištvermės rodiklių rezultatai

6 pav. 100 metrų bėgimo rezultatai

7 pav. Ištvermės testų rezultatai

Aspects of Personal Select to Police Faculty

Aurelija Morkūnienė

Mykolas Romeris University

Keywords: *personal select, physical readiness, professional aptitude, tests.*

SUMMARY

The main task of the article is to estimate physical readiness of first year students of Police Faculty. The research has been focused on the analysis of first year students' physical readiness on introductory study (the first week of study). There were summarized results of 741 students (391 man and 350 females) (from 2000 to 2004 academic year). Anthropometrics measurements were done with 156 students (76 females and 80 men). The following was compared with findings (EUROFIT) of pupil leaving secondary school in Lithuania. The research proved the negative attitude of upcoming policemen towards physical training as inherent factor of personal growth and influential part of professional skills. About 45–50 % of future students are physically unprepared before they enter the Police faculty. In the issue was found the tendency to female's physical condition results are going low. The actual way of personal select to police studies is unmotivated to get better physical condition.

